

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2023
(OR. en)

11148/23

ECOFIN 673
UEM 207
SOC 499
EMPL 350
COMPET 694
ENV 773
EDUC 286
RECH 318
ENER 409
JAI 921
GENDER 151
ANTIDISCRIM 145
JEUN 189
SAN 426

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Ed. asiak. nro: 9844/1/23 REV 1

Kom:n asiak. nro: COM(2023) 618 final

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS Maltan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2023) 618 final perustuva, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston käsittelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

Maltan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241², jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä 'tukiväline', tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään taloudellista ja osallistavaa elpymistä sekä kestävien ja kasvua edistävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Tukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023; tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023 vuotuisen kestävä kasvun selvityksen 2023 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011³ perusteella laadittavan varoituskon mekanismia koskevan kertomuksen 2023, jossa se katsoi, että Malta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka. Sen vuoksi perusteellista tarkastelua ei tarvita. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Maltan vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁴, jäljempänä 'euroaluetta koskeva vuoden 2023 suositus', 16 päivänä toukokuuta 2023 ja yhteisen työllisyysraportin 13 päivänä maaliskuuta 2023.
- (3) Unionin talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun unioni pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, sen talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiasokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävä ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti unionin kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä toukokuuta 2023, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon ”Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle”, jäljempänä ’Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma’. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman tavoitteena on parantaa unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Se täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on myös luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä unionin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien nettonollateknologioiden ja tuotteiden tuotantokapasiteettia unionissa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma rakentuu seuraavien neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”, jonka perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään ensisijaisia politiikkoja, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan kyseisiin ensisijaisiin politiikkoihin liittyviä toimia.

- (5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyi edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin asiaankuuluviin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.
- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435⁵, jäljempänä 'REPowerEU-asetus', joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja unionin energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. REPowerEU-asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Kyseiset uudistukset ja investoinnit auttavat myös parantamaan unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä, kuten Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuen luokka, jota ei makseta takaisin; tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

(7) Komissio hyväksyi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024, jäljempänä '8 päivänä maaliskuuta annettu tiedonanto'. Sillä pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komissio muistutti, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestäväällä tavalla, ja kehotti jäsenvaltioita esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) noudatetaan ja varmistetaan uskottava ja jatkuva velan vähentäminen tai velan pitäminen maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio myös kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintasokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava tällaiset toimenpiteet haavoittuviin kotitalouksiin ja yrityksiin paremmin. Komissio totesi, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin. Lisäksi, kuten linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 9 päivänä marraskuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan, julkista taloutta koskevat suositukset laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta. Komissio suositti, että kaikki jäsenvaltiot edelleen suojaavat kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistavat tukivälineen ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

- (8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla unionin talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävä ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Komission ehdotusten tavoitteena on parantaa kansallista sitoutumista, yksinkertaistaa ohjausjärjestelmää ja lisätä keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Suuntaviivoista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 14 päivänä maaliskuuta 2023 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti tavoitteena on, että lainsäädäntötyö saadaan päätökseen vuonna 2023.
- (9) Malta toimitti 27 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 5 päivänä lokakuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Maltan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä⁶. Rahoituserien maksamisen ehtona on, että komissio on hyväksynyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että Malta on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

⁶ ST 11941/2021 INIT ja ST 11941/2021 ADD 1.

- (10) Malta toimitti 25 päivänä huhtikuuta 2023 vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa ja vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Maltan puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Maltaa koskevan vuoden 2023 maaraportin. Siinä arvioidaan Maltan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Malta on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehityksessä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Maltan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

- (12) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan Maltan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2021 oli 7,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 5,8 prosenttiin vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 55,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, väheni vuoden 2022 loppuun mennessä 53,4 prosenttiin. Komissio antoi 24 päivänä toukokuuta 2023 Europan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kyseisessä kertomuksessa käsiteltiin Maltan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2022 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu. Komissio ei ehdottanut 8 päivänä maaliskuuta 2023 antamansa tiedonannon mukaisesti uusien liiallisen alijäämän menettelyjen aloittamista keväällä 2023. Tämän jälkeen komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Maltan olisi otettava tämä huomioon toteuttaessaan vuoden 2023 talousarviotaan ja laatiessaan alustavaa talousarviosuunnitelmaansa vuodeksi 2024.
- (13) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisia finanssipolitiikan verokertymää vähentäviä toimenpiteitä olivat muun muassa energiankulutuksen välillisten verojen keventäminen; tällaisiin finanssipolitiikan menoja lisääviin toimenpiteisiin kuuluivat energiantuotannon tukeminen tuontisähkön ja hiilipäästöjen hinnannousun kompensoimiseksi. Komissio arvioi, että kyseisistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet myös Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoamisen talousarviokustannukset, joiden arvioidaan olleen 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Samaan aikaan covid-19-kriisiin liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 0,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 3,2 prosenttia.

- (14) Neuvosto suositti⁷ 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Malta varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, tukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja.
- (15) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys⁸ oli vuonna 2022 neuvoston suosituksen mukaisesti pitkälti neutraali eli $-0,2$ prosenttia suhteessa BKT:hen. Neuvoston suosituksen mukaisesti Malta jatkoi elpymisen tukemista tukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat $0,9$ prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ($1,1$ % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Tukivälineestä ja muista unionin varoista rahoitettavien menojen väheneminen vuonna 2022 johtui muiden unionin varojen alhaisemmasta käyttöasteesta. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka oli $0,2$ prosenttiyksikköä.⁹ Sen vuoksi Malta ei ole jatkanut kansallisesti rahoitettuja investointeja, mikä ei ole neuvoston suosituksen mukaista. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli samaan aikaan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä, $0,9$ prosenttiyksikön vaikutus. Tässä merkittävässä elvyttävässä vaikutuksessa olivat mukana energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi toteutettujen finanssipoliittisten toimenpiteiden lisävaikutus (lisänettökustannukset julkiselle taloudelle $1,9$ % suhteessa BKT:hen) sekä kustannukset, jotka johtuvat tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta siirtymään joutuneille henkilöille ($0,1$ % suhteessa BKT:hen). Sen vuoksi Malta on pitänyt kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvun riittävästi kurissa.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Maltan vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 83).

⁸ Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

⁹ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla oli kiristävä vaikutus, joka oli $0,3$ prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (16) Vuoden 2023 vakausohjelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on komission kevään 2023 talousennusteen mukainen vuonna 2023 ja sen jälkeen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 4,1 prosenttia vuonna 2023 ja 4,5 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan siten, että kasvu on heikompaa, 3,9 prosenttia vuonna 2023 ja 4,1 prosenttia vuonna 2024, mikä johtuu pääasiassa nettoviennin alhaisemmasta vaikutuksesta kasvuun.
- (17) Hallitus odottaa vuoden 2023 vakausohjelmassaan, että julkisen talouden alijäämä supistuu 5,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Supistuminen vuonna 2023 johtuu pääasiassa muiden tulojen kasvusta, mukaan lukien sijoittajien kansalaisuus- ja oleskeluoikeusjärjestelyjen tuotto, ja maksettavien tukien supistuminen muun muassa kansallisen lentoyhtiön rakenneuudistuskustannusten odotetusta asteittaisesta lopettamisesta johtuen, kompensoituu osittain väliuotekäytön ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kasvun kautta. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 53,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa vuoden 2023 loppuun mennessä 54,5 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä on 5,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Tämä vastaa vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samankaltainen, 54,8 prosenttia.

(18) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyse on toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022, erityisesti energiankulutuksen välillisten verojen kevennyksistä ja energiantuotannon tuista, joilla kompensoidaan tuontisähkön ja hiilipäästöjen hinnannousua. Tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁰. Vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta eikä niillä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen¹¹ noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,1 % suhteessa BKT:hen). Lisäksi odotetaan, että vuoden 2023 julkisen talouden rahoitusasema hyötyy siitä, että covid-19-kriisiin liittyvistä väliaikaisista hätätoimenpiteistä luovutaan asteittain (0,8 % suhteessa BKT:hen).

¹⁰ Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Maltan kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, EUVL C 334, 1.9.2022, s. 146.

- (19) Neuvosto suositti¹² 12 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan suosituksessa, että Malta toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Maltaan olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Maltalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.
- (20) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan kiristävä (+0,4 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys oli pitkälti neutraali (–0,2 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Yhteenvedon voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Tukivälineellä ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot ovat 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla on finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä¹³. Sen vuoksi Malta aikoo rahoittaa lisäinvestointeja tukivälineestä ja muista unionin varoista, ja sen ennakoitaan myös jatkavan kansallisesti rahoitettuja investointeja. Malta aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen. Esimerkkeinä voidaan mainita yksityisten ja julkisten rakennusten, kuten sairaaloiden ja koulujen, perusparantaminen, liikennesektorin sähköistäminen sekä julkishallinnon ja yksityisen sektorin digitalisaatioon liittyvät hankkeet. Näitä investointeja rahoitetaan osittain tukivälineellä ja muilla unionin varoilla.

¹² Maltaan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu (kymmenen vuoden keskiarvo), jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 9,5 prosenttia.

¹³ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (21) Vuonna 2024 julkisen talouden alijäämän odotetaan vuoden 2023 vakausohjelman mukaan supistuvan 4,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2024 supistuminen johtuu pääasiassa tukien vähentämisestä, mukaan lukien kansallisen lentoyhtiön varhaiseläkejärjestelmien asteittainen lakkauttaminen, ja palkkamenojen ja välituotekäyttömenojen hallitusta kasvusta, jota korkomenojen kasvu osittain kompensoi. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan kasvavan vuoden 2024 loppuun mennessä 55,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 4,5 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samankaltainen, 56,1 prosenttia.
- (22) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan joistakin energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Komission tämänhetkinen oletus on, että energiatukitoimenpiteistä vuonna 2024 aiheutuvat nettokustannukset ovat 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen. Useimmat energiatukitoimenpiteet, joiden on tällä hetkellä määrä pysyä voimassa vuonna 2024, eivät vaikuta haavoittuviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta. Niillä ei täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia.

- (23) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 kehoitetaan parantamaan rakenteellista rahoitusasemaa vuosittain keskipitkän aikavälin julkisen talouden tavoitteen saavuttamiseksi käyttäen viitearvona 0,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁴. Ottaen huomioon julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat ja tarpeen supistaa alijäämää alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen komissio katsoo, että rakenteellista rahoitusasemaa olisi asianmukaista parantaa vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Jotta tällainen parannus voidaan varmistaa, kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvu ei komission menetelmän mukaisesti saisi vuonna 2024 olla enempää kuin 5,9 prosenttia, kuten nyt suositellaan. Samaan aikaan olisi asteittain luovuttava jäljellä olevista energiatukitoimenpiteistä (komission tämänhetkisen arvion mukaan 1,7 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023), jos energiamarkkinoiden kehitys sen sallii, ja aloitettava vähiten kohdennetuista toimenpiteistä, ja saatavat säästöt olisi käytettävä julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Komission arvioiden mukaan tämä johtaisi nettomääräisten perusmenojen kasvuun, joka jäisi alle vuodeksi 2024 suositellun kasvun.
- (24) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 3,3 prosenttia vuonna 2024. Tämä jää alle suositellun kasvuvauhdin. Komission ennusteessa ennakoitu sopeutus on pienempi kuin kaikista energiatukitoimenpiteistä asteittain luopumisesta aiheutuvat säästöt, mikä johtuu suurelta osin siitä, että suurin osa toimenpiteistä pysyy voimassa.

¹⁴ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklassa edellytetään myös yli 0,5 prosentin sopeutusta suhteessa BKT:hen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden julkinen velka on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu huomattavampia riskejä.

- (25) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkiset investoinnit supistuvat vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,8 prosentista suhteessa BKT:hen 3,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Investointien supistuminen johtuu kansallisesti rahoitettavien investointien ja muista unionin varoista kuin tukivälineestä rahoitettavien investointien vähenemisestä. Vuoden 2023 vakausohjelmassa mainitaan uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan edistävän julkisen talouden kestävyyttä sekä kestäväää ja osallistavaa kasvua. Kyseisiin uudistuksiin ja investointeihin kuuluu vihreään, digitaaliseen ja energiasiirtymään liittyviä korkean lisäarvon investointeja ja rakenneuudistuksia, mukaan lukien terveydenhuolto ja julkishallinto, jotka ovat myös osa elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.
- (26) Vuoden 2023 vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu 3,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja 2,9 prosenttiin vuoteen 2026 mennessä. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan sen vuoksi olevan enintään 3,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka kasvaa siten, että se on vuoden 2024 lopussa 55,7 prosenttia ja vuoden 2026 loppuun mennessä 56,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

- (27) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Maltan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on käynnissä. Malta toimitti 8 päivänä maaliskuuta 2023 yhden maksupyynnön, joka vastaa 19:ää elpymis- ja palautumissuunnitelman välitavoitetta ja tavoitetta ja jonka perusteella yhteenlasketut maksatusasteet ovat 52,3 miljoonaa euroa (avustuksina). Malta toimitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 suunnitelmaansa muutoksen, johon sisältyy uusi REPowerEU-luku. Uuden REPowerEU-luvun odotetaan käsittelevän energiahuoltoon ja energian toimitusvarmuuteen liittyviä haasteita sekä nopeuttavan siirtymistä uusiutuviin energialähteisiin. Lisäksi Malta ehdottaa joitakin muutoksia alkuperäiseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan pienentyneiden kokonaismäärärahojen vuoksi sekä elpymis- ja palautumissuunnitelman mukauttamiseksi objektiivisiin olosuhteisiin. Uuden REPowerEU-luvun sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisä uudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Maltan strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän alalla. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.
- (28) Komissio hyväksyi kaikki Maltan koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesiopolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Maltan alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.

- (29) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja koheesipolitiikan ohjelmilla, Maltalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät aggressiivista verosuunnittelua helpottaviin piirteisiin verojärjestelmässä, energiapolitiikkaan ja vihreään siirtymään.
- (30) Aggressiiviseen verosuunnitteluun puuttuminen on edelleen keskiössä pyrittäessä parantamaan verojärjestelmien tehokkuutta ja oikeudenmukaisuutta. Kun otetaan huomioon aggressiivisista verosuunnittelustrategioista aiheutuvat jäsenvaltioiden väliset heijastusvaikutukset, on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot toteuttavat koordinoituja kansallisia politiikkatoimia, joilla täydennetään unionin lainsäädäntöä. Malta on toteuttanut toimia puuttuakseen aggressiivisen verosuunnittelun käytäntöihin panemalla täytäntöön aiemmin sovittuja kansainvälisiä ja eurooppalaisia aloitteita. Malta sitoutuu lisäksi puuttumaan asiaan elpymis- ja palautumissuunnitelmassaan. Sitoumukset siirtohinnoittelusääntöjen käyttöönottoon ja lähtevistä ja saapuvista (eli unionissa ja kolmansissa maissa asuvien henkilöiden välisistä) maksuista riippumattoman tutkimuksen teettämiseen sekä kyseisen tutkimuksen tulosten mukaisesti asetettava lainsäädäntö ovat oikeansuuntaisia toimia. Ennen kuin Malta ottaa käyttöön lähdeveron koroille, rojalteille ja osingoille, joita Maltaan sijoittautuneet yritykset maksavat verovapaille tai alhaisen veroasteen lainkäyttöalueille (joilla tässä yhteydessä tarkoitetaan mitä tahansa lainkäyttöalueita, joiden lakisääteinen yhtiöveroaste jää alle unionin matalimman lakisääteisen veroasteen, joka on 9 %), tai muita vastaavia suojatoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yritykset eivät voi siirtää voittojaan verottamattomina kolmansiin maihin, riski näiden tulojen kaksinkertaiseen verottamatta jäämiseen on kuitenkin edelleen korkea. Lisäksi Maltasta johdettujen, muualla kotipaikkaansa pitävien yritysten kohtelu aiheuttaa edelleen kaksinkertaisen verottamatta jäämisen riskin sekä yritysten että yksityishenkilöiden osalta. Asia voidaan ratkaista vain osittain noudattamalla neuvoston direktiiviä (EU) 2022/2523¹⁵, jota sovelletaan suuryrityksiin vasta, kun Malta on pannut sen täytäntöön

¹⁵ Neuvoston direktiivi (EU) 2022/2523, annettu 14. joulukuuta 2022, monikansallisten konsernien ja suurten kotimaisten konsernien maailmanlaajuisen vähimmäisverotason varmistamisesta unionissa (EUVL L 328, 22.12.2022, s. 1).

- (31) Fossiilisten polttoaineiden asema Maltan taloudessa on edelleen merkittävä, minkä vuoksi Malta on erittäin riippuvainen energian tuonnista ja alttiina maailmanlaajuiselle hintakehitykselle, vaikka Malta ei tuokaan öljyä tai kaasua suoraan Venäjältä. Vuonna 2021 suurin osa Maltan sähköntuotannosta perustui fossiilisiin polttoaineisiin ja uusiutuvien energialähteiden osuus oli vain 11,9 prosenttia. Maltalla on huomattavaa merituulivoima- ja aurinkoenergiapotentiaalia, jota ei vielä hyödynnetä. Hallituksen sitoutuminen merienergiateknologioiden käyttöönottoon tulevaisuudessa ja unionin merienergiatavoitteita koskevan ei-sitovan osuutensa ilmoittamiseen on myönteinen politiikan muutos, mutta konkreettisia hankkeita ei ole vielä yksilöity. Sähköverkon kapasiteetti ja joustavuus muodostavat pullonkaulan uusiutuvien energialähteiden integroinnille ja sähkönjakelun tehokkuuden, luotettavuuden ja varmuuden parantamiselle. Tämän pullokaulan poistaminen edellyttää investointeja verkon nykyaikaistamiseen, myös Maltan REPowerEU-avustusbudjetista. Malta parantaa energiahuoltonsa toimitusvarmuutta rakentamalla toisen siirtoyhteyden Italian kanssa.

- (32) Maltan osuus unionin energiatehokkuustavoitteista vuodeksi 2030 on alhainen, ja asuinrakennusten energiankulutus kasvaa yhä. Malta voisi lisätä energiatehokkuustoimia ja vähentää energian kysyntää edistämällä aurinkopaneelien asentamista kaikkiin uusiin rakennuksiin, varmistamalla soveltuvien aurinkoenergialaitosten käyttöönoton kaikissa uusissa julkisissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa, joiden hyötypinta-ala on yli 250 m², sekä poistamalla oikeudellisia esteitä ja tarjoamalla taloudellisia lisäkannustimia talonomistajille. Digitaalitekniikan käyttö, kuten energiankulutuksen seuranta ja säätely sovellusten avulla, voisi auttaa parantamaan energiatehokkuutta. Rakennusalaan koskevan uuden kansallisen sääntelykehityksen tehokas täytäntöönpano parantaisi rakennusten laatua (energiatehokkuus mukaan lukien) ja rakennusprosessin turvallisuutta. Maakaasun kulutus lisääntyi Maltassa 12,7 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasunkulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä on päinvastainen suuntaus kuin neuvoston asetuksessa (EU) 2022/1369¹⁶ säädetty 15 prosentin vähennystavoite. Siitä huolimatta, että Malta täyttää tästä tavoitteesta poikkeamiselle asetetut edellytykset, Maltaa kannustetaan tehostamaan toimia kaasun kysynnän vähentämiseksi tilapäisesti 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka neuvoston asetuksen (EU) 2023/706;¹⁷ mukaisesti.
- (33) Lisäksi Malta on edelleen riippuvainen yksityisautoilusta, ja tieliikenteen päästöt kasvavat yhä. Tieliikenne on Maltan suurin päästökauppajärjestelmän piiriin kuulumattomien kasvihuonekaasupäästöjen lähde. Päästöttömien ajoneuvojen osuus on selvästi unionin keskiarvoa alhaisempi ja kasvaa erittäin hitaasti. Päästöjen ja liikenneuhkien vähentäminen edellyttäisi, että Malta kehittäisi julkista liikennejärjestelmää (täsmällisyys, matka-aikojen lyhentäminen), ottaisi käyttöön älykkäitä liikennejärjestelmiä (liikennevirtojen ja turvallisuuden parantaminen, liikennesääntöjen noudattamisen valvonta) ja investoisi ympäristöystävällisen liikenteen infrastruktuuriin vaihtoehtona yksityisautoilulle (esimerkiksi turvalliset, erilliset ja toisiinsa yhteydessä olevat jalkakäytävät sekä pyörä- ja sähköpotkulautareitit).

¹⁶ Neuvoston asetus (EU) 2022/1369, annettu 5 päivänä elokuuta 2022, koordinoituista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä (EUVL L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetus (EU) 2023/706, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2023, asetuksen (EU) 2022/1369 muuttamisesta kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteille vahvistetun kysynnän vähentämiskauden pidentämiseksi ja niiden täytäntöönpanoa koskevan raportoinnin ja seurannan tehostamiseksi (EUVL L 93, 31.3.2023, s. 1).

- (34) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollatekniologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleen koulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleen kohdentamisen edistämiseksi. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön näiden toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten. Vuonna 2022 Maltassa raportoitiin työvoimapulasta kuudessa ammatissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta. Näitä olivat muun muassa valmistusteollisuus ja rakennusala.
- (35) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto¹⁸ ilmenee suosituksesta 1.

¹⁸ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(36) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyuden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän korkeana ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja kohdennettu elinkelpoisiin yrityksiin ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään, ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Maltan osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen suosituksen täytäntöönpanoon,

SUOSITTAA, että Malta toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024; jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät;

varmistaa finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun vuonna 2024 enintään 5,9 prosenttiin¹⁹;

jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

noudattaa vuoden 2024 jälkeen edelleen asteittaiseen ja kestäväan vakauttamiseen tähtäävää julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa yhdistettynä investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään voimakkaampaa kestäväa kasvua, jotta saavutetaan maltillinen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vakaata täytäntöönpanoa ja aloittaa nopeasti siihen liittyvien toimenpiteiden täytäntöönpanon toimitettuaan suunnitelmaan äskettäin lisäyksen, joka sisältää REPowerEU-luvun; jatkaa koheesio politiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

¹⁹ Tämän arvioidaan vastaavan rakenteellisessa rahoitusasemassa vähintään 0,5 prosentin vuotuista parannusta suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kuten johdanto-osan 23 kappaleessa todetaan.

3. puuttuu tehokkaasti verojärjestelmän piirteisiin, jotka saattavat helpottaa yksityishenkilöiden ja monikansallisten yritysten aggressiivista verosuunnittelua, muun muassa varmistamalla, että ulkomaille maksettavia korkoja, rojalteja ja osinkoja verotetaan riittävästi, ja muuttaa muualla kotipaikkaansa pitäviin yrityksiin sovellettavia sääntöjä;
4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden, merituulivoima ja aurinkoenergia mukaan lukien, käyttöönottoa sekä parantamalla ja laajentamalla sähköverkkojärjestelmän kapasiteettia, siirto, jakelu ja akkuvarastointi mukaan lukien; vähentää energian kysyntää parantamalla energiatehokkuutta erityisesti asuinrakennuksissa; vähentää tieliikenteen päästöjä puuttamalla liikenteen ruuhkautumiseen julkisen liikenteen palvelujen laatua parantamalla, älykkäillä liikennejärjestelmillä ja investoinneilla ympäristöystävällisen liikenteen infrastruktuuriin; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
